EDvolució

Eixos del Marc Educatiu EDvolució: resum executiu de la fase I del projecte

Abril del 2021

upf. Universitat Pompeu Fabra Barcelona

Introducció

L'any 1999, amb la creació de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior (EEES) en l'acord de Bolonya, va tenir lloc la darrera de les grans reformes universitàries. La Universitat Pompeu Fabra (UPF) va adaptar el seu model educatiu als requisits d'aquesta reforma, i l'ha anat implementant i desenvolupant amb el pas d'aquests anys, tractant de mantenir-se fidel a l'esperit d'aquell acord. Actualment la societat es troba en un moment de profunda i accelerada transformació, i afronta nous reptes. Per respondre-hi, la Universitat Pompeu Fabra impulsa la redefinició del seu model educatiu, amb el qual vol expressar la singularitat de la seva naturalesa com a institució d'ensenyament i adoptar un marc d'innovació educativa permanent que evolucioni amb la societat a mesura que aquesta va canviant.

És per aquest motiu que la UPF, fidel al principi de promoure una docència de qualitat i continuant amb el canvi de paradigma docent que exigia la convergència europea, va iniciar l'any 2018 una reflexió sobre com han de canviar els plans d'estudis, la manera d'impartir les classes, els instruments que han de facilitar l'aprenentatge dels estudiants, etc., però sobretot que senti les bases sobre les quals aquestes iniciatives de millora i innovació docent passin a formar part del marc comú de la Universitat. D'aquí neix EDvolució.

El projecte EDvolució consta de dues fases. En la fase I es van crear diversos grups de reflexió integrats per membres del PDI, del PAS i estudiants, que van treballar durant mesos, aplicant diferents metodologies actives de treball col·laboratiu, per desenvolupar les principals conclusions que s'inclouen en aquest document. També es van realitzar diverses activitats adreçades a altres públics, la més important de les quals va ser una Thinkató amb estudiants de secundària, per identificar quin tipus d'universitat esperaven trobar-se quan hi arribessin i quin model educatiu creien que havia de donar-los les competències necessàries per afrontar un món nou.

L'objectiu de la **fase I** va ser consensuar un document que establís els eixos principals del marc educatiu comú i que servís com a guia de reflexió per a la segona fase. Aquest text recull de manera sintètica els resultats més significatius d'aquest document més extens sorgit de la **fase I**, i s'hi inclouen a més les conclusions del que es va tractar en els grups de treball. En una **segona fase**, les vuit unitats de Coordinació Acadèmica (UCA) de la Universitat són convidades a dur a terme una reflexió que plantegi les bases per a la transformació i l'evolució dels seus models respectius, i que simultàniament permeti afinar les línies generals d'EDvolució. Aquest és un punt central del projecte, ja que és obvi que cada estudi impartit actualment té les seves pròpies necessitats i especificitats i que no es pot pretendre que la Universitat implementi un únic model. Si alguna cosa ha de definir EDvolució és la diversificació de recursos i de formes d'aprenentatge, defugint tota rigidesa i permetent en canvi ajustar-se a les diferents necessitats de cada estudi i, en la mesura del possible, de cada estudiant. Per això posem l'èmfasi en el fet que EDvolució ofereix *un marc educatiu*, més que no pas un model únic i tancat.

EDvolució és un projecte liderat pel vicerectorat per a la direcció de projectes d'innovació i el Centre per a la Innovació en Aprenentatge i Coneixement (CLIK). Ha comptat amb la col·laboració de tots els serveis centrals i de totes les UCA de la Universitat, i en especial dels responsables d'innovació d'aquestes, així com d'un nodrit grup de professors, personal d'administració i serveis, estudiants de la UPF i estudiants i professors de batxillerat de diverses escoles col·laboradores.

Partint dels criteris de reforma de l'acord de Bolonya, els eixos del Marc Educatiu EDvolució consensuats en la fase I per a la reflexió van ser els següents:

Eix 1. Competències comunes de la UPF

Eix 2. Model docent

Eix 3. Arquitectura d'aprenentatge

Eix 4. Acompanyament de l'estudiant

Eix 5. Rol del professor

Eix 6. Espais i recursos educatius

Eix 1. Competències comunes de la UPF

El Marc Educatiu EDvolució estableix un conjunt de cinc competències comunes i singularitzants que han de ser el fonament de tots els estudis de grau a la Universitat i a partir de les quals cada estudi ha de trobar el seu perfil competencial propi.

1. Competències d'autonomia, que ajuden a consolidar les capacitats d'autoconeixement i de pensament crític; l'aprenentatge autònom, la gestió de projectes i la resolució de problemes; la iniciativa personal i l'emprenedoria, i l'adaptació i la gestió del canvi en entorns complexos.

2. Competències de coneixement transdisciplinari i interdisciplinari, que permeten desenvolupar capacitats de treball col·laboratiu presencial i digital; un aprenentatge interdisciplinari i transdisciplinari; i la recerca i la generació i transferència de coneixement.

3. Competències de compromís ciutadà (amb visió) global, que fomenten la capacitat per a una visió global del món amb actituds de compromís envers la protecció i el desenvolupament del benestar planetari; actituds d'integritat ètica personal i professional; consolidació d'actituds de compromís amb els drets fonamentals, la justícia social, la sostenibilitat i la democràcia; i avaluació de les desigualtats per raons de sexe i gènere, per tal de dissenyar solucions efectives a aquestes qüestions.

4. Competències comunicacionals, que asseguren el treball de les capacitats de comprensió crítica lectora i oral, l'excel·lència en l'expressió escrita, oral i audiovisual, i la relació plurilingüística, multilingüística i intercultural.

5. Competències digitals, que afavoreixen l'assoliment d'un grau avançat d'alfabetització digital i la creació i la difusió de continguts digitals.

Eix 2. Model docent

EDvolució es caracteritza per posar l'aprenentatge actiu i col·laboratiu de l'estudiant al centre, i per cercar un equilibri més flexible, transversal i individualitzat entre classe pre-

sencial i treball autònom, i entre la classe magistral i les metodologies actives d'aprenentatge. Té en compte els formats docents híbrids, amb un ús intensiu de les noves tecnologies i de la plataforma d'aprenentatge en línia (*Learning Management System*) a través d'un entorn personal d'aprenentatge (EPA). En aquest sentit, EDvolució proposa que la plataforma virtual serveixi com a interfície des de la qual l'estudiant pugui modular el seu ritme i la seva profunditat en l'adquisició de coneixement.

2.1. L'estudiant al centre del procés educatiu

El model docent de la UPF posa l'èmfasi en allò que l'estudiant aprèn i en la pluralitat de recursos de que disposa per fer-ho, més que no pas en l'avaluació dels coneixements o en les metodologies de docència unidireccionals. Cal afavorir aquelles formes d'interacció que promoguin l'aprenentatge actiu i personalitzat, és a dir, un aprenentatge que s'adapti a les necessitats de cada estudiant, que promogui la seva autonomia i que li permeti aprendre col·lectivament amb la resta dels estudiants. Això vol dir afavorir els tipus de classe presencial que impliquin grups més reduïts i diversificar les formes d'interacció amb el professor i entre els mateixos estudiants.

A més, les activitats presencials no poden ser ja l'únic element d'un model d'aprenentatge actiu i col·laboratiu. Cal promoure i experimentar nous formats i noves metodologies, i utilitzar nous recursos educatius, en especial aquells que es puguin desenvolupar en la plataforma d'aprenentatge en línia.

L'equilibri entre activitats d'aprenentatge presencials i no presencials, entre classe magistral i altres tipus de classe, i entre els diferents recursos d'aprenentatge ha d'obeir a un conjunt de decisions docents que comencen pel disseny de l'estudi i acaben en un pla d'aprenentatge de cada assignatura o matèria en què l'equip docent encarregat pugui dissenyar de manera global les activitats i els itineraris d'aprenentatge dels estudiants, i pugui donar al mateix temps una resposta al més individualitzada possible a les necessitats i les expectatives de cada estudiant.

2.2. Equilibri entre classe presencial i treball autònom i tipus de classe

EDvolució pretén flexibilitzar la relació entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant, així com diversificar i flexibilitzar els formats de classe magistral i de seminaris segons les necessitats d'aprenentatge corresponents (en l'àmbit de l'UCA, del cicle, de l'assignatura, etc.).

EDvolució entén les modalitats d'ensenyament-aprenentatge com el conjunt d'activitats formatives que l'estudiant ha de realitzar, d'una manera seqüencial, al llarg d'un curs o d'una assignatura, posant l'èmfasi en les metodologies, els recursos i el temps que necessitarà per a la seva execució òptima. La interacció directa de l'equip docent i l'estudiant passa per les classes teòriques o magistrals, pels seminaris o classes pràctiques, els tallers, els laboratoris i les tutories, a més d'altres activitats formatives autònomes (ja siguin individuals o mitjançant el treball en grup). La combinació de totes aquestes activitats, presencials o no, hauria de respondre a les necessitats específiques d'aprenentatge per a cada estudi,

assignatura i, idealment, de cada estudiant, amb l'objectiu d'assolir el perfil competencial de la titulació o grau.

És molt important que el disseny dels programes de les titulacions i els plans d'aprenentatge de les assignatures introdueixin flexibilitat i individualització. Tota titulació de grau inclou assignatures més fonamentals i bàsiques i d'altres de més especialitzades i aplicades. També inclou assignatures més teòriques i d'altres de més pràctiques. I és evident que les capacitats i les necessitats d'un estudiant de primer curs són diferents de les d'un estudiant de quart curs. Tots aquests aspectes, entre d'altres, haurien de ser tinguts en compte a l'hora de repensar el tipus de classe presencial que cal potenciar en cada curs i en cada assignatura, així com mirar d'assolir un millor equilibri entre la classe presencial i les activitats d'aprenentatge no presencials.

2.3. Formats híbrids i ús de la plataforma d'aprenentatge en línia

La plataforma d'aprenentatge en línia ha d'adquirir un rol central en cada assignatura, i permetre la creació d'entorns personals d'aprenentatge (EPA) que possibilitin la singularització de l'adquisició de coneixement. Aquesta plataforma hauria d'esdevenir l'espai central d'aprenentatge de l'estudiant, i fer que tant les classes magistrals com els seminaris es converteixin en un recurs més dins els processos d'aprenentatge. L'Aula Global ha de convertir-se en un espai àgil, intuïtiu i flexible. Cada aula virtual s'ha de poder adaptar a les necessitats de cada assignatura i ha de treure el màxim profit de totes les potencialitats pròpies dels formats docents híbrids o *blended*, on les classes presencials conviuen amb materials escrits, audiovisuals, recursos d'Internet, exercicis, tests, treball en grup, debats i tot el ventall de funcionalitats que ofereixen les plataformes.

2.4. Metodologies docents

En coherència amb el Marc Educatiu EDvolució, es proposa prioritzar metodologies docents com:

1. L'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP)
2. El mètode de cas
3. L'Aprenentatge Orientat a Projectes (AOP)
4. L'Aprenentatge Basat en Recerca (ABR)
5. La classe inversa o *flipped classroom*
6. L'aprenentatge col·laboratiu
7. L'aprenentatge experiencial
8. L'Aprenentatge-Servei (ApS)

2.5. Avaluació de l'aprenentatge

L'avaluació constitueix una eina essencial per aconseguir un aprenentatge efectiu. El professor ha de tenir flexibilitat a l'hora d'escollir el sistema d'avaluació de cada assignatura, en funció de les característiques de cada grup-classe, de la matèria, dels recursos disponibles, del tipus d'instruments que es volen aplicar, etc. L'objectiu principal ha de ser avaluar les competències a partir dels resultats d'aprenentatge definits en el pla d'aprenentatge de les assignatures. S'haurien de privilegiar, en general, els mètodes d'avaluació contínua. Aquests plans d'aprenentatge no s'han de limitar a explicar les activitats avaluables i els mètodes d'avaluació, sinó que també haurien d'incorporar la rúbrica o matriu d'avaluació que s'utilitzarà en cada activitat, a fi de garantir la comprensió adequada dels criteris des de l'inici del curs. En la mesura del possible, ha de poder donar progressivament una retroalimentació individualitzada i constructiva de cada activitat avaluable.

Eix 3. Arquitectura d'aprenentatge

L'arquitectura de l'aprenentatge fa referència al disseny d'estudis, programes formatius, matèries, assignatures i altres recursos per part de la Universitat, de les UCA i dels professors, així com a la coresponsabilitat de l'estudiant en aquest disseny, en la tria d'itineraris o en l'elecció d'assignatures.

3.1. Transversalitat

EDvolució considera que els programes reglats són itineraris formatius coherents integrats per continguts autònoms. Així, un grau o un màster són formes convencionals que agrupen continguts formatius que habitualment es codifiquen amb assignatures. EDvolució concep l'oferta formativa de la UPF com un repositori tan ampli com sigui possible d'activitats formatives en formats diferents i parcialment combinables entre si.

En paral·lel als programes formatius més estables (graus i màsters), la UPF s'ha dotat de programes (com el Grau Obert o els mínors) que es caracteritzen per ser transversals (perquè depassen àmbits convencionals d'UCA o de graus), per tenir efectes sobre la programació (s'alimenten, almenys parcialment, d'ofertes ja existents i connecten amb programes bàsics de grau i de màster) i per adreçar-se a públics diversos (majoritàriament estudiants de grau, però també a antics alumnes o a públic no universitari).

Aquesta formació transversal, flexible i adaptada als reptes de futur té nivells de reconeixement formal diferents, des dels que impliquen l'obtenció d'un títol propi fins als que suposen crèdits que s'incorporen a l'expedient de l'estudiant o al seu passaport UPF (punt 3.4).

3.2. Programa Opening UPF/Obrim la UPF

El programa Opening UPF/Obrim la UPF té un triple objectiu: (1) obrir una part de les activitats formatives actualment orientades a nous públics que no tenen accés a les assignatures de grau per la via d'altres programes transversals, i amb una escala de preus

diferenciada, tot aplicant els requisits d'accés que s'estimin convenients i les limitacions numèriques d'estudiants necessàries; (2) crear una nova oferta docent per part de les UCA que sigui flexible, transversal, adreçada a un públic més divers, i pensada per fer possible en la nostra societat l'objectiu de l'aprenentatge al llarg de la vida i la transferència social del coneixement; i (3) harmonitzar diferents programes transversals ja existents dirigits tant als estudiants de la UPF com a un públic "extern", i que actualment segueixen itineraris formatius diferents amb regulacions també diverses.

En primer lloc, es promouran formats pedagògics híbrids, amb una forta reducció de la classe magistral, substituïda en bona mesura per materials multimèdia per a l'aprenentatge, i en favor també del treball pedagògic actiu –tant en línia com en les classes de seminari, de taller, de laboratori, etc.). Si convé es podrà justificar un format 100% no presencial. En segon lloc, es promouran formats amb estructura modular i flexible, de manera que siguin fàcilment actualitzables, però també es promourà que alguns dels mòduls siguin susceptibles de ser reutilitzats en diferents ofertes docents. En tercer lloc, es prioritzaran nous continguts pensant en el públic més general i en les necessitats d'aprenentatge de la societat, i en particular aquells temes que siguin estratègics per a la Universitat, com ara el benestar planetari. En quart lloc, es promouran continguts transversals i amb un enfocament fortament interdisciplinari. Es promouran especialment les assignatures dissenyades per professors de més d'una UCA. Finalment, es promouran continguts amb requisits de coneixements previs d'accés molt bàsics, de manera que esdevingui possible el trànsit d'estudiants entre graus, la combinació flexible de diverses assignatures en itineraris formatius diferents, i fins i tot la realització de mínors diferents, imaginatius i flexibles.

3.3. Internacionalització i multiculturalitat

Els tres reptes fonamentals associats al tema de la internacionalització a la UPF són: (1) la presència i adient gestió de diferents cultures a l'aula; (2) la qualitat vs. la quantitat d'estudiants; i (3) el nombre limitat d'ajuts. Per tal d'afavorir els processos d'internacionalització, dins el nou model educatiu de la UPF es proposen les accions següents: (1) integrar la diversitat cultural a nivell d'assignatura, d'estudi i d'institució; (2) potenciar el programa Erasmus; i (3) diversificar els programes de mobilitat. Els graduats per la UPF haurien de tenir idealment, com a element comú diferenciador –més enllà de la competència lingüística en diferents llengües– el fet d'haver fet estades a l'estranger i d'haver viscut experiències d'altres formes d'internacionalització, i haurien de consolidar la competència en multiculturalitat.

3.4. Passaport de l'estudiant

El passaport UPF és un portafolis singular de cada estudiant;, constitueix un instrument diferenciador del conjunt d'estudiants de la Universitat, a través del qual es poden mostrar les habilitats, les competències i els coneixements adquirits al llarg dels estudis en el marc de les múltiples activitats formatives que ofereix la UPF, més enllà dels propis resultats assolits dins cada estudi reglat.

El passaport UPF persegueix els objectius següents: *a*) reforçar el procés d'aprenentatge de l'estudiant de grau amb una oferta singular innovadora, capaç de fomentar el pensament

crític i amb una clara vocació pràctica; *b*) donar visibilitat a les competències i habilitats que desenvolupa l'estudiant, que sovint queden amagades en els mateixos expedients; *c*) oferir alternatives d'avaluació més flexibles que transcendeixin el marc de les assignatures aïllades, com per exemple el treball per projectes; *d*) superar les rigideses que dificulten l'actualització i el reconeixement dels continguts associats als diferents estudis de grau; *e*) constituir un tret diferenciador de la UPF que ajudi l'estudiant en el procés d'incorporació al món professional; i *f*) contribuir a la construcció d'una comunitat universitària més oberta, més dinàmica i més compromesa amb la societat que l'envolta.

3.5. Comunitats de coneixement

EDvolució promou la integració intencionada i intensiva d'altres agents que completen el procés d'apoderament intel·lectual i personal de l'estudiant més enllà de l'aula. La inclusió d'aquests agents compleix la missió de vincular universitat i societat en una transferència mútua i enriquidora per a ambdues.

Se suggereix crear i aplicar el concepte de *comunitats de coneixement*: crear un ecosistema o clúster de col·laboració de cada UCA amb entitats afiliades (empreses privades, institucions públiques, ONG, *start-ups*, etc.), inspirant-se en la idea de les *communities of practice*. La constitució d'aquest partenariat aporta múltiples beneficis. Per a les UCA, el principal guany rau en el suport extern a les diferents activitats que realitza i en la composició d'una plataforma de transmissió de la seva transferència de coneixement. Per als agents de la comunitat suposa poder disposar, de manera immediata, del talent de la Universitat (professors i estudiants), de la seva col·laboració estreta i experimental en els projectes que s'hi puguin desenvolupar, i del prestigi de participar en projectes d'innovació i desenvolupament universitaris.

Les comunitats de coneixement poden desenvolupar accions de naturalesa molt variada, que van des d'accions de recerca –participant en projectes de desenvolupament, innovació i recerca dels diferents grups consolidats o bé en projectes que articulen els estudiants en els seus treballs de fi de grau o de fi de màster, amb la voluntat d'impulsar la hibridació entre docència i recerca– fins a accions de docència –a través de la col·laboració activa en activitats formatives com seminaris, conferències, tribunals de treballs finals, *pitchings*, fires, etc.– i les tutories o mentories d'estudiants, passant pel llançament de propostes industrials de projectes per ser resoltes pels estudiants en un context acadèmic, però amb característiques i circumstàncies reals, les pràctiques professionals, la captació de talent o l'esponsorització de les pròpies activitats de la comunitat.

Eix 4. Acompanyament de l'estudiant

EDvolució proposa intensificar les accions relacionades amb l'acompanyament de l'estudiant, en la seva accepció més àmplia (per exemple, amb tutories acadèmiques, mentories entre estudiants o mentories de transició al món professional). Aquesta intensificació està orientada a millorar l'experiència d'aprenentatge de l'estudiant i a permetre una millora del

seu rendiment, una reducció de la taxa d'abandonament dels estudis, un millor guiatge a través de l'arquitectura de l'aprenentatge i de les múltiples activitats formatives ofertes per la Universitat, i un millor aprofitament de les possibilitats que proporciona el passaport UPF. Alhora, es busca estendre un fil conductor entre la Universitat i la societat, amb la inclusió d'altres agents en el procés de suport a l'aprenentatge, amb l'objectiu d'optimitzar el desenvolupament professional de l'estudiant.

Per tal de poder assolir aquests objectius d'EDvolució, cal definir nous rols dels tutors, dels mentors, d'altres figures d'acompanyament i de l'activitat de la tutoria mateixa.

- → Tutor acadèmic: realitza el seguiment acadèmic dels estudiants. Assessora, acompanya i guia en processos d'aprenentatge que tenen a veure amb la construcció del perfil curricular de l'estudiant. Les tutories que porta a terme es vehiculen a través del passaport o del portafoli, de manera que aquest tutor tindria un paper més proactiu en el disseny del trajecte acadèmic de l'estudiant i en el seu projecte curricular holístic.

- → Mentor júnior: ofereix un acompanyament acadèmic. Aconsella, motiva i comparteix l'experiència personal. Facilita aquelles informacions i formacions no formals que l'estudiant no sol·licitaria a un altre servei. Aquesta figura ha de tenir un reconeixement en el passaport i està pensada perquè la portin a la pràctica estudiants de tercer i quart curs (quart, cinquè i sisè en el cas de Medicina).

- → Mentor sènior: porta a terme un acompanyament de transició al món professional. Aconsella, motiva i comparteix l'experiència personal, però sobretot, inspira. Aquesta figura està pensada perquè la portin a la pràctica antics alumnes i/o tutors d'empresa, derivats des del Servei d'Orientació Professional. Caldria estudiar quin tipus de compensació hi podria haver per a aquesta dedicació.

- → Servei d'Atenció Psicològica (SAP): ofereix un tipus d'acompanyament específic.

- → Servei d'Orientació Professional (SOP): ofereix un tipus d'acompanyament específic.

El programa d'acompanyament de l'estudiant es concep com un continu que va des de la seva entrada als estudis fins a la seva graduació. EDvolució planteja una reformulació del Curs d'Introducció a la Universitat, per incloure-hi accions en diversos formats modulables i ofertes en els moments més escaients dins la trajectòria acadèmica de l'estudiant, i hi distingeix tres fases:

1. Fase d'aterratge (*landing*): en aquesta fase, que s'estén durant el primer any i mig acadèmic, l'estudiant es familiaritza amb el context universitari mitjançant activitats formatives i informatives, de caràcter essencialment experiencial i experimental.

2. Fase de seguiment: és posterior a la fase d'aterratge, dura aproximadament un any acadèmic, i els estudiants hi consoliden els seus coneixements a partir d'activitats d'acompanyament més orientades a donar solidesa al seu currículum acadèmic i al seu portafoli.

3. Fase d'enlairament (*take off*): és la fase immediatament anterior a la sortida laboral. Presenta una intensificació progressiva, durant l'últim any i mig dels estudis de grau. Incorpora activitats d'acompanyament relacionades amb les possibles sortides professionals, la presentació de projectes i de currículums, el reconeixement de les competències adquirides i amb aspectes relacionats amb l'emprenedoria i la intraemprenedoria, entre d'altres.

Eix 5. Rol del professor

5.1. Desenvolupament professional, acompanyament i formació del professor

EDvolució enforteix la idea d'entendre l'estudiant com l'eix vertebrador d'allò que s'aprèn; l'assignatura, com el seguit d'activitats acadèmiques dins i fora d'aula que permeten recollir informacions diverses que l'estudiant va acumulant; i el professor com el referent organitzador i acompanyant del procés transformador d'aquest volum d'informació en coneixement, potenciant la capacitat reflexiva i el disseny d'actuacions pràctiques lligades a cada disciplina.

EDvolució articula el desenvolupament i formació del professorat en la idea vertebradora de posar en valor la docència universitària (fomentant la investigació sobre la mateixa docència, potenciant la recerca de qualitat en temes docents i que sigui avaluable a l'hora de portar a terme les acreditacions, incorporant la recerca a la docència, proposant mesures per avaluar la recerca en temes docents, etc.). També vol afavorir la millora de les competències docents (amb mesures com un pla d'acollida inicial del professorat, la implementació de la mentoria sènior de professorat novell, la mentoria inversa del professorat novell al professorat sènior, la revisió entre iguals que permet l'observació a l'aula i l'avaluació entre col·legues, la formació d'equips de docents per a facilitar la coordinació entre el professorat i generar una comunitat d'aprenentatge, etc.). Finalment, proposa crear una relació de mutu enriquiment entre docència i recerca.

5.2. Còmput de dedicació docent

EDvolució planteja la necessitat de repensar el còmput de dedicació docent, atès que el sistema actual no reconeix prou bé moltes de les tasques i activitats docents, especialment aquelles que tenen més valor afegit, i es parteix d'una visió reduccionista del Pla de Dedicació Docent (PDD), en el qual la variable principal de còmput és el temps de classe a l'aula, i en què la qualitat de la docència no té conseqüències sobre el PDD. A més, actualment no es preveuen prou mesures de conciliació, fet que suposa un fre al desenvolupament de la carrera acadèmica de diversos col·lectius, especialment de les professores que són mares. EDvolució proposa passar d'aquest Pla de Dedicació Docent actual a un Pla de Dedicació Acadèmica que parteixi d'una visió integral de la dedicació laboral del professor sobre el total de 1.640 hores que estipula el seu estatut, i en el qual s'insereixi la necessitat d'incorporar criteris qualitatius i no només quantitatius de còmput d'aquesta dedicació.

5.3. Qualitat de la docència del professor

El Marc Educatiu EDvolució vol posar l'èmfasi en l'increment de la qualitat de la docència impartida. Per això cal revisar profundament l'actual sistema d'avaluació per incloure-hi la dedicació docent (quantitat de docència impartida, nombre d'estudiants atesos, ràtio estudiant/professor, tipus d'assignatures –optatives o obligatòries– o nombre d'assignatures noves impartides), la planificació de la docència (participació en projectes d'innovació i millora docent, oferta de materials docents d'elaboració pròpia, compliment de la guia docent, coordinació de l'activitat docent, incloent-hi també l'activitat tutorial), el desenvolupament de la docència (docència en llengües diferents de les pròpies, participació en tutories i tribunals de TFG i TFM, tutories de pràctiques o laboratoris), els resultats de la docència (satisfacció global dels estudiants, premis i reconeixements a la qualitat de la docència, projectes d'innovació docent, programes de qualitat, resultats acadèmics –taxa d'èxit–, taxa de graduació, nombre de graduats que han obtingut premis i distincions externes i internacionals, o avaluació externa de la docència), el desenvolupament professional (reflexió sistemàtica o participació per a la millora de la docència, participació en comissions de qualitat, col·laboració en la internacionalització, formació per a la docència rebuda o impartida), etc.

Per això cal ampliar també el nombre i el tipus d'instruments per a la recollida de dades sobre la qualitat de la docència. Actualment s'utilitzen les enquestes de satisfacció dels estudiants, els autoinformes del professor i els informes dels responsables acadèmics. Cal, però, incorporar-hi altres instruments, com poden ser l'observació de la docència entre iguals, les entrevistes en profunditat a estudiants seleccionats a l'atzar, les enquestes a ocupadors, les enquestes a acadèmics o el portafoli del docent. I de cara a millorar la qualitat docent, EDvolució promou treballar en un pla generalitzat d'acollida, seguiment i comiat del PDI, crear un observatori/comissió de qualitat de la docència, generar incentius a la qualitat de la docència (inclosos els ajuts per a la formació), introduir la figura del "docent distingit" (més enllà de premis a l'excel·lència docent similars als del Consell Social) o establir plans d'avaluació de formació del professor que incloguin l'avaluació de competències transversals.

Eix 6. Espais i recursos educatius

EDvolució aposta per la incorporació d'espais diversos potenciadors d'aprenentatges (individuals i col·lectius) i de processos d'investigació, creació i experimentació, que siguin flexibles i adaptables. Entre els tipus d'espais que han d'estar presents a la UPF es destaquen espais de docència, recerca i aprenentatge, els espais de treball col·laboratiu i de formats oberts (com ara zones per fer reunions i trobades), els espais de treball autònom i d'aprenentatge per a grups reduïts, els espais de treball individual (aïllats i de silenci), els espais de socialització (que propicien el diàleg, la conversa i el debat), els espais d'experimentació (que impliquin la utilització –o no– de tecnologies), els espais promotors d'experiències culturals (que poden acollir exposicions pròpies o externes) i els espais de descans.

Cal pensar, a més, en la distribució, la varietat i la qualitat dels espais que oferim a tots els col·lectius de la UPF. La Biblioteca/CRAI ha de ser una extensió de l'aula que faciliti

aquests espais de treball col·laboratiu i formats oberts. Els espais individuals (per poder seure, meditar, reflexionar i descansar) s'han de combinar amb espais col·laboratius (que afavoreixin el treball en grup, la discussió, la interacció i les accions col·lectives). Qualsevol espai ha de disposar d'elements que promoguin la creativitat i l'experimentació, tant individual com grupal, i també d'una senyalització adequada.

Els espais de la UPF han de tendir cap a models nous com el de l'àrea Tallers, reduint, per exemple, el nombre d'aules amb pupitres (fixos) i apostant per un aulari més polivalent, diversificant els formats d'aula, incrementant les sales flexibles, amb mobiliari mòbil, control d'ajust de pantalles, wifi i múltiples preses de corrent, per fomentar classes participatives i basades en metodologies actives.

Pel que fa als espais virtuals d'aprenentatge, EDvolució aposta per promoure un millor aprofitament de les possibilitats que les noves eines tecnològiques ofereixen per a un aprenentatge híbrid o *blended*, que permetin crear veritables entorns personalitzats d'aprenentatge. Cal, en aquest sentit, generar espais virtuals d'aprenentatge més flexibles i interoperables, que promoguin la personalització, que facilitin l'anàlisi de dades, l'assessorament i la col·laboració, que facilitin la realització de seminaris web, que permetin la producció de materials educatius audiovisuals, gràfics o textuals, etc.